

مبانی نظری و پژوهشی روان‌شناسی

جنسیت و نظریه اندروژنی

(به انضمام مقیاس‌های اندروژنی)

مؤلف:

مهناز علی‌اکبری دمکردی

انتشارات محراب

سرشناسه : علی اکبری دهکردی، مهناز، ۱۳۴۴ -
 عنوان و نام پدیدآور : روان‌شناسی جنسیت و نظریه اندروژنی به انضمام مقیاسهای اندروژنی / مولف مهناز
 علی اکبری دهکردی.
 مشخصات نشر : تهران: محراب، ۱۳۹۳.
 مشخصات ظاهری : ۲۴۶ص.
 شابک : 978-600-94302-9-1
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 موضوع : هویت جنسی -- جنبه‌های روانشناسی
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۳ ۹۸۰/۶۹۲BF :
 رده بندی دیویی : ۱۵۵.۳ :
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۶۴۴۲۴۴ :

مبانی نظری و پژوهشی روان‌شناسی جنسیت و نظریه اندروژنی (به انضمام مقیاسهای اندروژنی)

مهناز علی اکبری دهکردی

طراح جلد: سپیده ظهیری

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۳

تعداد صفحه: ۲۴۶

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۷۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۳۰۲-۳-۹

لیتوگرافی و چاپ و صحافی: کیمیای حضور

تلفکس: ۳۶۶۵۵۰۶۲ تلفن همراه ۰۹۳۶۱۴۶۸۶۳۲

Email: entesharatmehrab@gmail.com

«کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.»

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار.....
۱۳	مقدمه.....
۱۹	بخش اول- نظریه‌ها و رویکردهای مختلف نسبت به جنسیت.....
۲۱	فصل اول: نظریه‌های روان‌تحلیل‌گری.....
۲۱	زیگموند فروید (۱۸۵۶-۱۹۳۵).....
۲۴	کارن هورنای (۱۸۸۵-۱۹۵۲).....
۲۵	اریک اریکسون (۱۹۰۲-۱۹۹۴).....
۲۶	نانسی چادورا (۱۹۷۸).....
۲۸	روان‌تحلیل‌گران معاصر.....
۲۹	نقد و ارزیابی نظریه‌ها.....
۳۳	فصل دوم: نظریه‌های زیستی و زیست اجتماعی.....
۳۳	نظریه زیستی.....
۳۴	کروموزومهای جنسی.....
۳۴	هورمونهای جنسی.....
۳۷	نظریه زیست‌اجتماعی.....
۴۰	نقد و ارزیابی نظریه‌ها.....
۴۳	فصل سوم: نظریه‌های یادگیری اجتماعی و شناختی- اجتماعی.....
۴۳	نظریه یادگیری اجتماعی.....
۴۴	تقویت.....
۴۴	تقلید.....
۴۶	یادگیری مشاهده‌ای.....

نقد و ارزیابی نظریه	۴۷
نظریه شناختی - اجتماعی	۴۸
نقد و ارزیابی نظریه	۵۰
فصل چهارم: نظریه رشدی - شناختی	۵۱
نظریه رشدی - شناختی	۵۱
نظریه رشدی - شناختی و جنسیت	۵۵
مراحل رشد جنسیت از دیدگاه رشدی - شناختی	۵۷
نقد و ارزیابی نظریه	۶۵
فصل پنجم: نظریه طرحواره جنسیتی	۶۹
طرحواره	۶۹
فرآیند نقش‌پذیری جنسیتی	۷۰
نکات مهم نظریه طرحواره جنسیتی	۷۲
پیامدهای طرحواره جنسیتی	۷۳
طرحواره جنسیتی و مقوله‌بندی	۷۳
طرحواره جنسیتی و حافظه	۷۵
طرحواره جنسیتی و قدرت پردازش اطلاعات	۷۵
نقد و ارزیابی نظریه	۷۶
فصل ششم: دیدگاه دین اسلام درباره جنسیت و چگونگی رشد سنخهای جنسیتی	۷۹
زن و مرد	۷۹
اشتراکات زن و مرد	۸۰
تفاوت‌های زن و مرد	۸۳
آفرینش جنس دوم یا پست‌تر	۸۹
جمع‌بندی دیدگاه اسلام درباره جنسیت	۹۰
بخش دوم - سنخ جنسیتی اندروژن، نظریه اندروژنی و عوامل مؤثر بر	
شکل‌گیری شخصیت اندروژن	۹۳
فصل هفتم: الگوهای هویت جنسیتی، سنخ جنسیتی و رابطه جنس با سنخ جنسیتی	۹۵
الگوهای هویت جنسیتی	۹۵

فهرست مطالب ۷

۱۰۰.....	سنخ جنسیتی.....
۱۰۱.....	رابطه جنس و سنخ جنسیتی.....
۱۰۶.....	رابطه جنس و سنخ جنسیتی در ایران.....
۱۰۷.....	فصل هشتم: مفهوم و تاریخچه واژه اندروژنی و نظریه اندروژنی.....
۱۰۷.....	کلیشه‌ها یا تصورات قالبی جنسیتی.....
۱۱۱.....	طبقه‌بندی سنخ‌های جنسیتی.....
۱۱۳.....	کلیشه‌های جنسیتی سنتی.....
۱۱۳.....	سنخ جنسیتی اندروژنی یا دو جنسیتی روانی.....
۱۱۴.....	تاریخچه کاربرد اصطلاح اندروژنی.....
۱۱۵.....	نظریه اندروژنی یا دو جنسیتی روانی.....
۱۱۷.....	شبهات مفهوم اندروژنی با سازه‌های مثبت در نظریه‌های دیگر.....
۱۲۱.....	فصل نهم: ویژگی‌های افراد اندروژن و الگوهای اندروژنی.....
۱۲۱.....	ویژگی‌های افراد اندروژن در پژوهش‌های مختلف.....
۱۲۹.....	الگوهای تکامل یافته نظریه اندروژنی.....
۱۲۹.....	الگوی «واینلی» از اندروژنی.....
۱۳۱.....	الگوی «های و همکاران» از اندروژنی.....
۱۳۲.....	الگوی «وودهیل و سامونلز» از اندروژنی.....
۱۳۵.....	فصل دهم: عوامل مؤثر بر شکل‌گیری سنخ جنسیتی اندروژنی.....
۱۳۵.....	والدین و خانواده.....
۱۳۸.....	همسالان.....
۱۴۰.....	مدرسه.....
۱۴۱.....	رسانه‌های گروهی.....
۱۴۵.....	سایر عوامل مؤثر.....
۱۴۹.....	بخش سوم- ارزیابی و سنجش سنخ‌های جنسیتی به همراه معرفی چند مقیاس.....
۱۵۱.....	فصل یازدهم: راه‌های ارزیابی سنخ جنسیتی.....

خلاصه‌ای از تاریخچه ابزارهای اندازه‌گیری سنخهای جنسیتی.....	۱۵۱
طبقه‌بندی ابزارهای سنجش سنخهای جنسیتی.....	۱۵۵
اندازه‌گیری سنخهای جنسیتی در کودکان.....	۱۵۷
سایر راههای ارزیابی سنخ جنسیتی.....	۱۵۸
فصل دوازدهم: مقیاس نقش جنسی بم (فرم کوتاه و بلند) و اعتباریابی فرم کوتاه.....	۱۶۳
تغییر در نقشهای جنسیتی زنان و مردان.....	۱۶۳
مقیاس نقش جنسی بم فرم بلند و کوتاه.....	۱۶۵
اعتباریابی و هنجارسازی مقیاس نقش جنسی بم فرم کوتاه در ایران.....	۱۶۶
نتایج.....	۱۶۷
نتایج مربوط به اعتباریابی.....	۱۶۷
نتایج مربوط به هنجارسازی.....	۱۶۸
نتایج مربوط به نقشهای جنسیتی.....	۱۶۹
بحث و نتیجه‌گیری.....	۱۷۰
مقیاس نقش جنسی بم فرم بلند.....	۱۷۴
دستورالعمل.....	۱۷۴
روش نمره‌گذاری.....	۱۷۸
مقیاس نقش جنسی بم فرم کوتاه.....	۱۷۸
دستورالعمل.....	۱۷۸
روش نمره‌گذاری.....	۱۸۰
فصل سیزدهم: مقیاس ایرانی نقش جنسی بم فرم کوتاه.....	۱۸۱
بررسی خصوصیات روانسنجی مقیاس نقش جنسی بم (فرم کوتاه).....	۱۸۱
روش.....	۱۸۳
ابزار پژوهش.....	۱۸۴
روش تجزیه و تحلیل اطلاعات.....	۱۸۵
یافته‌ها.....	۱۸۵
بحث و نتیجه‌گیری.....	۱۹۳
مقیاس ایرانی نقش جنسی بم فرم کوتاه (۱۳۹۱).....	۱۹۵
دستورالعمل.....	۱۹۵
روش نمره‌گذاری.....	۱۹۷

۱۹۹	فصل چهاردهم: مقیاس ایرانی نقش جنسی کودکان
۱۹۹	بررسی خصوصیات روانسنجی مقیاس نقش جنسی کودکان بولدیزار (۱۹۹۱)
۲۰۴	روش
۲۰۴	ابزار پژوهش
۲۰۶	روش تجزیه و تحلیل اطلاعات
۲۰۶	یافته‌ها
۲۱۰	بحث و نتیجه‌گیری
۲۱۱	مقیاس ایرانی نقش جنسی کودکان (۱۳۹۲)
۲۱۱	دستورالعمل
۲۱۵	روش نمره‌گذاری
۲۱۷	ضمائم
۲۲۹	منابع
۲۴۱	واژه‌نامه

کتاب حاضر تحت عنوان مبانی نظری و پژوهشی روان‌شناسی جنسیت و نظریه اندروژنی محصول یک دهه تلاش و کوشش اینجانب و مطالعه و پژوهش در عرصه روان‌شناسی جنسیت و چگونگی رشد آن می‌باشد. همه می‌دانیم که توجه و مطالعه در زمینه رشد جنسیت از دیرباز در اقصی نقاط دنیا مورد توجه بوده و همیشه این سؤال مطرح شده است که تفاوت‌های رفتاری در زنان و مردان ذاتی می‌باشد یا تحت تأثیر یادگیری و محیط ایجاد می‌شود. علاوه بر این، دهها سؤال دیگر در طول تاریخ و در سراسر دنیا درباره چگونگی تعیین و تغییر در رفتارها و صفات جنسیتی مطرح بوده که در این راستا نیز پژوهشهای متعدد و نظریه‌های گوناگون شکل گرفته است. لذا در ابتدای کتاب حاضر تلاش شده است تا با قلمی ساده و علمی، به اجمال مهمترین نظریه‌ها و نتایج پژوهشهای انجام شده در زمینه روان‌شناسی جنسیت و شکل‌گیری شخصیت اندروژنی مطرح شود. پس از آن، عوامل و متغیرهای تأثیرگذار بر شکل‌گیری شخصیت اندروژنی با توجه به پژوهشهای انجام شده ارائه و پیامدهای رفتاری متعدد حاصل از سنخهای جنسیتی متفاوت با استناد به نتایج پژوهشهای انجام شده در خارج و داخل کشور توضیح داده شده‌اند. شیوه ارزیابی رفتارهای مرتبط با جنسیت و تعیین سنخ جنسیتی اندروژنی در بزرگسالان و کودکان نیز از مسائل مهم در حوزه روان‌شناسی جنسیت و رشد سنخ جنسیتی می‌باشد که در این کتاب مطرح شده است و در همین راستا در بخش پایانی کتاب، مقیاسهای تعیین سنخ جنسیتی که از دیدگاه متخصصان روان‌شناسی رشد جنسیت اهمیت بیشتری دارند به شکل

اصلی و فرم ایرانی ارائه شده است. لذا این کتاب نه تنها برای دانشجویان و پژوهشگران رشته‌های مرتبط با موضوع روان‌شناسی جنسیت و رشد سنخ جنسیتی، بلکه برای همه علاقه‌مندان به کسب اطلاعات سودمند در این زمینه مفید فایده می‌باشد.

در این قسمت از خواننده محترم کتاب دو درخواست دارم: مورد اول، کتاب حاضر برای اولین بار است که به چاپ می‌رسد و مستحضرم که اشکالات فراوانی در آن وجود دارد که اینجانب به عنوان نویسنده کتاب متوجه آنها نشده‌ام. لذا از خواننده دلسوز و متفکر انتظار می‌رود در اطلاع‌رسانی و رفع این اشکالات به من کمک فراوان کند. مورد دوم اینکه، از خواننده محترم دعوت می‌کنم در راستای انجام هرگونه پژوهشی در زمینه روان‌شناسی جنسیت و یا پیشنهاد عنوان پژوهشی در زمینه روان‌شناسی جنسیت و رشد نقش اندروژنی با گروه پژوهشی ما تماس بگیرد، زیرا این گروه همچنان به مطالعه و پژوهش خود در زمینه روان‌شناسی جنسیت و رشد سنخ جنسیتی اندروژنی ادامه خواهد داد.

در پایان لازم می‌دانم از کلیه اساتید و دانشجویانی که در طول این سالها و در نهایت تهیه این کتاب بسیار تأثیرگذار بوده‌اند تشکر کنم، از جمله اساتید بزرگوارم جناب آقای دکتر بهمن نجاریان و خانم دکتر مهناز مهربانی‌زاده هنرمند و از دوستانم خانم پرستو حسن زاده و خانم طیبه محشمی بسیار سپاسگزارم.

مهناز علی‌اکبری دهکردی

پیستم بهمن ماه ۱۳۹۲